

10. Інноваційний розвиток підприємств спиртової галузі

Наталія Малицька

Національний університет харчових технологій

Вступ. : Підприємства спиртової промисловості України потребують перетворення своєї структури з метою переходу на модель інноваційного розвитку. Вона здатна надати новий імпульс для підвищення конкурентоспроможності окремих підприємств та промисловості в цілому.

Важливим питанням залишається розробка та освоєння інновацій на систему забезпечення стійкого зростання, структурні перетворення виробничого процесу та промислового підприємства; спрямованість інноваційного процесу на розвиток підприємства, що пов'язаний із трансформаціями організації процесу виробництва; оновленням складу контрагентів у сучасних умовах; підвищення ефективності виробництва й одержання конкурентних переваг на базі ефективного використання власного виробничого потенціалу.

Матеріали і методи.: В основі інформаційної бази дослідження містяться нормативно-правові акти з найважливіших питань організації інноваційної

діяльності, державного регулювання спиртової галузі, статистичні дані Державної служби статистики України, публікації вітчизняних та зарубіжних авторів та ін. Методичну основу дослідження становлять методи порівняльного аналізу, спостереження, аналогії та узагальнення.

Результати. : Інноваційна діяльність в сучасних умовах, пов'язана із запровадженням нових концепцій маркетингу, контролінгу, логістики, взаємодії підприємства із зовнішнім середовищем. До того ж вона потребує організації ефективної взаємодії підприємства з іншими суб'єктами інноваційної системи: державними інститутами, університетами, політичними структурами, конкурентами, постачальниками й споживачами. В її основі - доступність до необхідної інформації, знань, технологій, обмін набутим практичним досвідом, доступність до додаткових людських і фінансових ресурсів.

Ринок спирту в Україні є монополізованим, але при цьому не відзначається високим рівнем сталості та структурованості. Збереження потужностей українських спиртових заводів можливе за умови запровадження інновацій та реконструкції діючих спиртових заводів, що дозволить захистити внутрішній ринок та наростити експорт. Негативний вплив на розвиток спиртової промисловості мала фінансова та економічна світова криз 2008 – 2009 рр.

Основними загрозами розвитку спиртзаводів в Україні є: не конкурентоспроможність продукції вітчизняних спиртових заводів на зовнішніх ринках внаслідок високої собівартості, яка основана на незадовільному стані технічного обладнання підприємств, високий рівень тіншового виробництва спирту. У спиртовій промисловості спостерігається надмірна концентрація управлінської функції, установча замкненість, надмірна зорієнтованість на короткострокову окупність, що шкодить стратегічним інтересам розвитку підприємства.

Встановлено, що інноваційно-інвестиційна діяльність досліджуваних підприємств здійснювалось за власні кошти що, переважно, спрямовують інвестиції у придбання машин, обладнання та програмного забезпечення для виробництва. Динаміка капітальних інвестицій відповідає показникам виробництва, реалізації, прибутку, рентабельності, що зазначені вище. Додатковий прибуток від впровадження технології, з урахуванням додаткових витрат на аналізованих підприємствах, склав 1,32 грн./дал. Особливо ефективним було застосування цієї технології за 2008 – 2012 рр. на Марилівському, Козлівському, Кобиловолоцькому заводах. Основа досягнення ресурсо- та енергозберігаючого ефекту - це отримання високого ступеню і однорідності помелу, низький гідромодуль при отриманні замісів.

Висновки. : Здійснена оцінка показала, що запровадження нової технології переробка зерна на досліджуваних заводах дозволила не лише зменшити витрати і сировину. Запровадження інновацій у виробничий процес на досліджуваних підприємствах, дозволило досягнути вищого рівня конкурентоспроможності підприємства внаслідок підвищення обсягів виробництва. Найбільш вірогідним у найближчій перспективі є перехід спиртових підприємств в Україні на модель інноваційного розвитку, що наближена до запроваджених в Європейському Союзі.

Література.

1. Данилишин Б., Куценко В. Інтелектуальні ресурси в економічному зростанні: шляхи поліпшення їх використання // Економіка України. – 2006. – С. 71–79.

2. Інвестиційно-інноваційна стратегія розвитку національної економіки: Зб. наук.пр. / НАН України. Об'єдн. Ін-т економіки. Ред. кол.: Сухороков А.І. (відп.ред.) та ін. – К., 2004. – 134 с.

3. Інноваційна модель функціонування та розвитку аграрної науки у ринкових умовах / С.А. Володін. – К.: Дія, 2008. – 260 с. – Бібліогр.: с. 112–116.